

Offentlig rapport

Vurderingsrapport

Ekstern vurdering av
Norheim skole

Vurderingsområde:

Skolens læringsmiljø

Innledning

I uke 4 i 2010 ble det gjennomført skolevurdering ved Norheim skole. Skolevurderingen er gjort med grunnlag i Opplæringsloven § 13.10, 2. ledd, som sier at kommunen skal ha et forsvarlig system for vurdering og oppfølging, slik at kravene i loven blir oppfylt. Skole- og kultursjefen har ansvar for gjennomføring og oppfølging av skolevurderingen.

Vurderingen er gjennomført av et team bestående av to personer fra Pedagogisk psykologisk senter i Karmøy og en representant fra høgskolemiljøet (HSH).

Målsettingen er å utvikle kvaliteten i skolen slik at den blir et bedre lærested for eleven. Skolen vil bruke resultatet av vurderingen til å bli bedre og til å utvikle egen kompetanse i vurdering som et middel til kvalitetsutvikling. Vurderingen vil inneholde vurderinger om hva som er sterke sider ved skolen, og hva skolen bør arbeide med for å bli bedre.

I Karmøy kommune har skole- og kultursjefen med grunnlag i opplæringsloven bestemt at skolene skal vurderes eksternt.

I opplæringsloven § 13-10 står det:

“Kommunen/fylkeskommunen og skoleeigaren for privat skole etter § 2-12 skal ha eit forsvarleg system for vurdering av om krava i opplæringslova og forskriftene til lova blir oppfylte. Kommunen/fylkeskommunen og skoleeigaren for privat skole etter § 2-12 skal ha eit forsvarleg system for å følgje opp resultatane frå desse vurderingane og nasjonale kvalitetsvurderingar som departementet gjennomfører med heimel i § 14-1 fjerde ledd”.

I samsvar med dette mandatet er det opprettet ulike vurderingsteam med medlemmer knyttet til Pedagogisk psykologisk senter og lærere fra ulike skoler i kommunen. Teamet som har vurdert Håland skole, har bestått av Svein Helgesen, Rennesøy, Hege Kallekødt, Norheim skole, May Lise Sveen, Kopervik skole, Jorunn Skåtan, Kolnes skole, Elisabeth Ilstad, Mykje skole og Andreas Holvik Pedagogisk psykologisk senter.

Oppdraget

Skole- og kultursjefen i Karmøy har bestemt at fokusområde i denne vurderingsrunden skal være **Skolens læringsmiljø**. De kriterier og tegn som skolene blir vurdert ut fra, har sitt utspring i drøfting i vurderingskriteriene og er forankret i:

- a. Tolkning av styringsdokument som stortingsmeldinger, lov og læreplan
- b. Slutninger ut fra pedagogisk teori og pedagogisk forskning
- c. Erfaringsbasert kunnskap gjennom mange år i pedagogisk arbeid
- d. Prioriteringer og satsingsområder vedtatt i Karmøy kommunestyre
- e. Erfaringer gjort gjennom vurderingsarbeid.

Vurderingen tar utgangspunkt i følgende kriterium:

1. Læringsmiljøet kjennetegnes ved en klar struktur og en tydelig lærer- og lederrolle.
2. Skolens læringsmiljø har tydelig fokus på vurdering for læring og er tilpasset elevenes ulike forutsetninger for å lære.
3. Læringsmiljøet kjennetegnes ved variasjon i arbeidsmåter, undervisningsmetoder og organisering av opplæringa.
4. Skolen har et godt fysisk og psykososialt miljø som fremmer, helse, trivsel og medvirkning.
5. Skolen kjennetegnes ved en kultur for kontinuerlig egenutvikling og læring i personalet.

Metoder

Gjennom egenvurderingen som er gjennomført i forkant av vurderingsuka, har skolen allerede lagt et godt grunnlag for den videre prosessen. For å sikre at vurderingen av skolene ble mest valid (gyldig), valgte vurderingsteamet en strategi der informasjon/dokumentasjon ble skaffet til veie fra flere ulike kilder og ved hjelp av ulike metoder (Metodisk triangulering.)

For å få et så bredt bilde som mulig, har en i Karmøy valgt å involvere både elever, foreldre, lærere og skoleledelse i vurderingsarbeidet.

Kvantitativ metode ble benyttet i forhold til elevene og foreldrene ved at alle elevene på de aktuelle klassetrinnene fikk svare på utdelt spørreskjema der spørsmålene refererte seg (direkte eller indirekte) til alle de 5 kriteriene med tilhørende tegn.

Alle eller et utvalg av foreldrene (randomisert etter bokstavene i etternavn) fikk utdelt spørreskjema i konvolutt og leverte disse tilbake anonymt. Her var spørsmålene på samme vis formulert slik at svarene kunne si noe om kriteriene med tilhørende tegn. *Kvalitativ metode* ble benyttet ved bruk av intervju og observasjon. Ledelsen og lærerne ved skolen ble intervjuet med grunnlag i tilnærmet like spørsmål som på samme måte som spørreskjemaene har referanse til kriteriene og tegnene. Elevrådet ble intervjuet med utgangspunkt i de samme spørsmålene som de fikk i spørreundersøkelsen - men nå med mulighet til mer utdypende svar.

I løpet av en uke gjennomførte vurderingsteamet intervjuer og observasjoner i skolemiljøet. Teamet observerte undervisningen og vandret rundt i klasserom, spesialrom, grupperom, bibliotek og lignende. Observasjonene ble senere sammenlignet, drøftet og korrigert for eventuelle ufullstendige inntrykk.

Før selve vurderingsuka fikk personalet anledning til å bli kjent med oppdraget og evalueringsteamet. Det ble gitt informasjon om begrunnelsen for ekstern vurdering, mål og innhold for vurderingen og vurderingsprosessen.

Etter utarbeiding av foreløpig skriftlig rapport kom vurderingsteamet tilbake til skolen og gav skoleledelse og samlet lærerkollegium en muntlig tilbakemelding om funn og vurderinger. Etter en dialog med skolen om innholdet i vurderingen ble endelig rapport utarbeidet og vurderingsteamet hadde en muntlig tilbakemelding/drøfting med lærerne på de ulike klassetrinnene. I vurderingsrapporten har vurderingsteamet valgt å gi en stegvis vurdering, kriterium for kriterium med forslag til tilråding for hvert enkelt kriterium. Til slutt gis en samlet oppsummering og konklusjon av det inntrykket vurderingsteamet fikk gjennom observasjon, spørreundersøkelse og intervju.

Generelt om skolen

Fakta om skolen

Norheim skole er en barneskole med 300 elever og en SFO ordning med 79 barn fordelt på halv/hel dag.. Personalet består av 28 lærere og 8 miljøarbeidere. John Geir Knutsen har siden 1. november vært rektor ved skolen. Eva Britt Kvalevaag og Arne Kjell Askeland er inspektører.

I det såkalte skoleforberedende mål for skolen, fra oktober 2006 heter det:

Norheim skole skal være en trygg og forutsigbar læringsarena. Elevene skal vite hva som forventes av dem gjennom klare regler og tydelige voksne, som gir ros og oppmuntring, men også håndhever konsekvenser av negative handlinger.

Skolen har definert sitt læringssyn der det understrekes at elevene lærer best når de opplever *trivsel, tilhørighet og mestring*, og ved at de selv er aktive i hele læringsprosessen. Det legges vekt på at elevene er ulike og at undervisningen må tilrettelegges ut fra at de er forskjellige og lærer på ulike måter. Dette understrekes ytterligere ved at skolen har skriftliggjort elev/menneskesyn og hvordan en ser for seg de voksnes rolle som modell for elevene.

Skolen har en detaljert plan med innhold på langdagene, morgensamlinger, en årsplan for PALS - arbeid, en plan mot mobbing og en handlingsplan for skoleåret 2009 – 2010. Skolen har også planer for faglig kompetanse med vekt på grunnleggende ferdigheter, portfolio, elevsamtaler, gruppeorganisering, digital kompetanse og vurdering. Skolen har også en plan for opplæring i bruk av skolebiblioteket.

Satsing på utvikling av sosial kompetanse kommer til uttrykk gjennom et omfattende veilednings- og opplæringsprogram for å styrke barns sosiale kompetanse og forebygge og mestre atferdsproblemer i skolen. PALS ” Positiv atferd, støttende læringsmiljø og samhandling i skolen” er programmets tittel og målsetting.

Skolen har en hjemmeside med aktuell informasjon om skolen, de ansattes navn og epost, årsplan og ukeplaner. Samtlige trinn har lagt inn bilder og notat om aktuelle begivenheter klassen har vært med på.

Norheim skole ligger i et naturgitt og spennende uteområde som gir gode mulighet for ulike aktiviteter både i friminutt og undervisning. Skolen har fått turnbasseng og ”buldrevegg” og arbeider aktivt for å få til en ”Tarzanjungel.” I tillegg til skolens eget område kan de største elevene benytte sportsklubben Nord sin fotballbane. Skolen får også benytte idrettshallen som ligger like ved skolen.

Skolen har et inspirerende innemiljø med mange gode læringsarenaer, men med litt små klasserom. Heimkunnskapsrom er bl.a. tatt i bruk for å få til ekstra deling, mens sløydaktiviteter foregår på ulike arealer.

Vurdering og tilråding – oppsummering

Kriterium 1: Læreren fremstår som en tydelig leder med god evne både til å undervise og veilede.

Oppsummering

Vurderingsteamets hovedinntrykk av lærernes praksis i forhold til undervisning, veiledning og klasseledelse er meget positivt. Vi har sett et lærerkorps med stor bevissthet omkring lederrollen og med fokus på å gi god variert og engasjert undervisning og veiledning, med utgangspunkt i læringsmålene for de enkelte fag. Samtidig synes lærerne å ha i ”ryggraden” et positivt elevsyn og være opptatt av å leve opp til dette i praksis.

Vurderingsteamet har erfart at skolens systematiske arbeid med PALS over tid har vært med på både å øke den enkeltes bevissthet om egen rolle og atferd, og å skape grunnlag for mest mulig felles praksis. Samlet sett er vi imponert over evnen til å skape ro og arbeidskonsentrasjon, også i krevende klasse-/gruppesituasjoner.

Vurderingsteamet mener at skolen i forhold til kriterium 1 bør fortsette langs det gode sporet som følges og arbeide systematisk for å videreutvikle og spre konkrete eksempler på god praksis. Det bør fortsatt holdes et spesielt fokus på de klassene der utfordringene er størst, både med tanke på arbeidsro og faglige forhold.

Vi har sett et utviklingspotensiale i at lærerne kan lære mye av hverandre og anbefaler fortsatt tett samarbeid på trinn, samt enda mer systematisk deling av ideer og eksempler i felles fora. Tilrettelegging for gjensidig hospitering hos hverandre og mer bruk av forskjellige former for innbyrdes samarbeid og arbeidsdeling vil trolig kunne gi enda bedre utnyttelse av kollegiets samlede komplementære kompetanse.

Både observasjonene, intervjuene og elevsvarene i spørreundersøkelsen har vist at faglig oppsummering av læringsøktene er et forbedringsområde. Tydelig oppsummering, med utgangspunkt i læringsmålene som er satt, bidrar til at elevene både blir mer bevisste på hva de skal lære, og hjelper dem i egen refleksjon og vurdering av både læringsprosessen og læringsutbyttet.

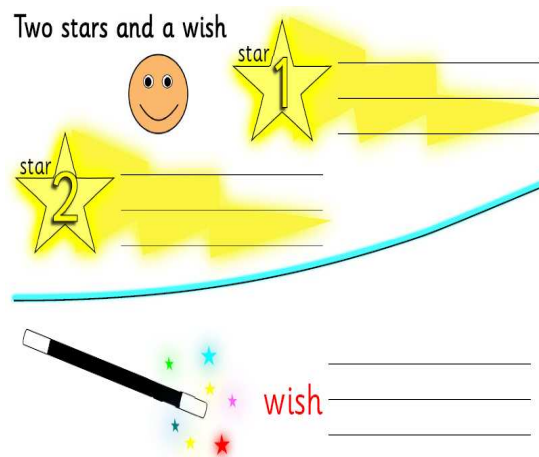
Vurderingsteamet tilrår:

- At skolen fokuserer på å videreutvikle skolens gode lærerpraksis ved å legge større vekt på faglig oppsummering av læringsøktene.

Kriterium 2. Skolens læringsmiljø har tydelig fokus på vurdering for læring og er tilpasset elevens ulike forutsetninger for å lære.

Oppsummering

Vurderingsteamet opplever at Norheim skole er kommet godt i gang med *vurdering for læring*. Spørreundersøkelser viser at elevene har kjennskap til læringsmålene og at de også får anledning til å vurdere seg selv. Vurderingsteamet møtte et personale som hadde fokus på vurdering for læring og som hadde god kjennskap til individuell vurdering. Dette bekreftes gjennom spørreundersøkelsene både hos elever og foreldre. Noen klasser er kommet i gang med kameratvurdering. Norheim skole ser i det hele tatt ut til å ligge i front i kommunen med hensyn til implementering av vurdering for læring. Vurderingsteamet fikk inntrykk av at lærerne på småskoletrinnet var mer bevisste i forhold til differensiering enn lærere på mellomtrinnet, men at skolen som helhet kan ha nytte av et sterkere fokus på tilpasset opplæring. Når det gjelder læringsstrategier, var flere strategier i bruk i løpet av vurderingsuka.

Vurderingsteamet tilrår:

- At skolen fortsetter arbeidet med å videreutvikle den gode praksis som er etablert i forhold til vurdering for læring.

- At skolen sitt arbeid med tilpasset opplæring og differensiering i større grad setter fokus på oppgaver av ulike vanskegrad – også for å stimulere de flinke elevene.

Kriterium 3. Læringsmiljøet kjennetegnes ved variasjon i arbeidsmåter, undervisningsmetoder og organisering av opplæringa.

Oppsummering og tilråding

Vurderingsteamet observasjoner sammenholdt med intervjuer og spørreundersøkelser forteller oss at det er variasjoner i både presentasjon av fagstoff, organisering av undervisning og ulik grad av fokus på læringsstrategier ved Norheim skole. Ved presentasjon av fagstoff så vi stor forskjell fra klasse til klasse, noen lærere hadde med konkrete og auditive / visuelle hjelpemidler, andre hadde ingenting. Det varierte også i hvilken grad den enkelte lærer varierte undervisningen. Noen la opp til en veksling mellom individuelt arbeid, samarbeidslæring og ulike måter å jobbe med stoffet på, mens andre klasser arbeidet mye med de samme individuelle oppgavene.

Spesialundervisningen skjer for det meste i grupper. Det ser ut til å være et tilbakevendende diskusjonstema i personalet om dette er den beste løsningen for elevene. Skolen anbefales å fortsette denne diskusjonen ut fra et perspektiv om hva som gagnar den enkelte elev.

Det var også ulikt fokus på læringsstrategier i de enkelte klassene. Vurderingsteamet er likevel enige om at Norheim skole har dyktige og profesjonelle lærere som kan lære mye av hverandre. En vil i den sammenheng trekke fram eksempler fra ulike fag der vurderingsteamet fikk oppleve eksemplariske motivasjons/innføringsøkter.

I løpet av de dagene vurderingsteamet var på skolen, så vi at tilgangen til ”Farmen” var ustabil og spolerte læringsøkter. Lærerne gav i intervjuene uttrykk for at nettverk og utstyr ikke var med på å gjøre IKT til et naturlig verktøy i undervisninga, og elevene fortalte gjennom spørreundersøkelsen at det er stor forskjell på bruken av pc’er i de enkelte klassene.

Vurderingsteamet tilrår:

- At en ved felles innlæring legger større vekt på konkrete og visuelle/auditive hjelpemidler
- At det tilstrebes enda større variasjon i arbeidsmåter.
- At kommunen og skolen sammen ser på hva de kan gjøre for å løse IKT utfordringene.

Kriterium 4. Skolen har et godt fysisk- og psykososialt miljø som fremmer helse, trivsel og medvirkning.

Oppsummering og tilråding

Spørreundersøkelse til elever og foresatte, intervjuer og observasjoner er samstemte i at Norheim skole har et stort og trivelig uteområde som fremmer fysisk aktivitet og trivsel.

Uteområdet er tilrettelagt for variert fysisk aktivitet og er et sted der elevene trives.

Vurderingsteamet stiller seg likevel spørrende til om elevenes trygghet blir tilstrekkelig ivarettatt. Er vaktetiltaket tilstrekkelig på alle områder, har vaktene ansvar for egne seksjoner og system på stikkprøver i mer avsidesliggende/skjulte områder – eller er noen områder så lite oversiktlige og så sjeldent ”bevoktet” at det kan være /bli arena for mobbing?

Miljøet i voksenmiljøet så ut til å være svært godt. Dette ble bekreftet i intervju både med ledelse og lærere. Elev og foreldreundersøkelse samt intervju med elevråd tyder også på at trivselen blant elevene er stor.

Når det gjelder de fysiske forhold ved skolen innemiljø, blir det både av elever, lærere og ledelse beskrevet som positivt

Skolen har omorganisert et trinn fra to til tre klasser som grep for å bedre klassemiljøet.

Omorganiseringen innebærer at kjøkkenet er tatt i bruk som klasserom. Både ledelse, lærere og foresatte er enige i at dette ikke er optimalt, men at det likevel er nødvendig. Både elev og foreldreundersøkelsen viser høy grad av trivsel og tilfredshet med skolens innemiljø.

I observasjonsperioden opplevde vurderingsteamet at biblioteket ble mye brukt, Vurderingsteamet roser hyppig bruken av biblioteket, den frie organiseringen og muligheten den gir for at elevene kan oppsøke andre læringsarenaer. Vurderingsteamet opplevde biblioteket som en egnet arena for samarbeid og boklån, men som mindre egnet

for kreativ tenkning. Etter vurderingsteamets observasjoner klarte for eksempel svært få elever å komme seg videre i planlagt kreativ skriveprosess. Det ble også registrert flere ineffektive arbeidsøkter foran datamaskinene.

Ellers opplever vurderingsteamet en skole med svært godt innarbeidde regler og rutiner. Vurderingsteamet er imponert over arbeidsro i klassene og den gode atmosfæren som preger miljøet ved skolen. Det anbefales fortsatt fokus på å ivareta det gode arbeidsmiljøet

Vurderingsteamet tilrår:

- At skolen drøfter nåværende praksis m.h.t. bruk av bibliotek som flerbruksarena
- At skolen drøfter om det kan være hensiktsmessig å dele dataparken opp i mindre grupper – mer spredt i biblioteket – samt legge inn fast rutine på gjennomgang av bruken av dataparken for kommende uke.
- At skolen ser nærmere på om vaktordningen er tilstrekkelig til å dekke et så stort uteområde.

Kriterium 5. Skolen kjennetegnes ved en kultur for kontinuerlig egenutvikling og læring i personalet

Oppsummering og tilråding

Vurderingsteamet har gjennom intervju og ved studie av skolens planer fått et inntrykk av en godt organisert og veldrevet skole. *Ledelsen* representert ved rektor og to inspektører ser ut til å fungere godt sammen. De mener selv dette er en styrke og at lærerne kan ta kontakt med den de har mest tillit til. *Lærerne* på sin side er samstemmige i at ledelsen har ”en åpen dør” og at ledelsen alltid har tid til dem.

Ledelsen mener de er tydelige i sine prioriteringer, noe som bekreftes i intervju med de ulike lærergruppene. Vurderingsteamet mener å ha registrert at ledelsen i dag i større grad enn tidligere har bestemt hvilke områder som skal prioriteres (med unntak av Pals) Noen av *lærerne* etterlyser større grad av medbestemmelse i forhold til prioritering av innkjøp og av hvilke satsingsområder skolen skal prioritere, bl.a. et fora for å diskutere prioritering av innkjøp og skolens satsingsområder. De kunne tenke seg et fora der dette kunne diskuteres. Slik det fungerer i dag er det ledelsen som setter agendaen og personalet kommer først inn i bildet etter at agendaen er satt.

Når det gjelder kompetanseutvikling, har skolen satset innenfor 3 store hovedområder; IKT, Pals og elevvurdering. Med bakgrunn i de funn vurderingsteamet har gjort, er skolen kommet langt på vei i forhold til flere av disse satsingsområdene. Lærerne er imidlertid opptatt av at de må bli flinkere på erfaringsutveksling og det å utnytte hverandres kompetanse uten selve trinnet.

Vurderingsteamet opplever at Norheim skole ledes på en svært god måte, både gjennom daglig ledelse og gjennom ulike planer og system skolen har utarbeidet. Norheim skole har mange dyktige lærere som i enda sterkere grad kunne utnyttes som en ressurs både innad i skolen, men også i forhold til andre skoler. Satsingen og resultatene skolen har nådd i forhold til vurdering for læring er et eksempel på dette.. På bakgrunn av intervju og det som er observert foreslår vurderingsteamet følgende:

Vurderingsteamet tilrår:

- At skolen i sterkere grad legger vekt på å dele undervisningsopplegg og erfaringer på trinn, i team og i enda større grad i hele personalet.
- At ledelsen setter sterkere fokus på medbestemmelse med tanke på å finne fram til løsninger som i større grad ivaretar personalets ønske om å bli tatt med i beslutningsprosesser rundt prioritering av innkjøp og valg av satsingsområder.

Samlet oppsummering og konklusjon

Teamet som har gjennomført vurderingen av Norheim skole, har gjennom observasjon, intervju og spørreundersøkelse fått et allsidig inntrykk av skolen. En har dokumentert at det skjer mye god praksis.

Lærerne viser en praksis i forhold til undervisning, veiledning og klasseledelse som er meget positivt. En har sett eksempel på læringsøktene av såkalt ”best praksis” som med fordel kunne spres innad i skolen, men også ut til andre skoler i distriktet.

Skolens ledelse, representert ved rektor og to inspektører, er tydelig i sine pedagogiske prioriteringer og har over tid utviklet gode styringsredskaper. Ledelsen er bevisst på ”en åpen dør” – politikk og har sammen med resten av personalet skapt et godt arbeidsmiljø der en er flinke til å ta vare på hverandre.

I forhold til enkelte av kriteriene er skolen kommet langt. Vurderingsteamet vil spesielt fremheve arbeidet som er lagt ned i forhold til *vurdering for læring*. Mange skoler vil kunne ha nytte av å hente tips og erfaringer skolen har gjort på dette området.

Vurderingsteamets mandat er å vurdere *skolens læringsmiljø* ut fra fem kriterier. Disse kriteriene har sitt utgangspunkt i statlige styringsdokumenter, pedagogisk forskning og prioriterte områder i Karmøy kommune. Med bakgrunn i dette og de funn som vurderingsteamet har gjort gjennom observasjon, spørreundersøkelse og intervju, **tilrår vurderingsteamet** følgende i forhold til videre utvikling av Norheim skole:

- At skolen fokuserer på å videreutvikle skolens gode læringspraksis ved å legge større vekt på faglig oppsummering av læringsøktene.

- At skolen i sitt arbeid med tilpasset opplæring og differensiering i større grad setter fokus på å gi oppgaver av ulik vanskegrad – også for å stimulere de flinke elevene.
- At en ved felles innlæring i større grad gjør bruk av konkrete og visuelle hjelpemidler.
- At skolen drøfter nåværende bruk av biblioteket som flerbruksarena der en bl.a. ser på om det kan være hensiktsmessig å dele dataparken opp i mindre grupper.
- At skolen på nytt vurderer om vaktordningen er tilstrekkelig til å dekke det store uteområdet.
- At skolen i sterkere grad legger vekt på erfaringsdeling på samme trinn og i samlet personale.
- At ledelsen setter et sterkere fokus på medbestemmelse med tanke på å finne fram til løsninger som i større grad ivaretar personalets ønske om å bli tatt med i beslutningsprosesser rundt prioritering av innkjøp og valg av satsingsområder..

Karmøy , mai 2010

Svein Helgesen	May Lise Sveen	Jorunn Skåtan	Elisabeth Iltad	Andreas Holvik
Rennesøy	Kopervik skole	Kolnes skole	Mykje skole	PPS